

n é b i h

Termőföldről az asztalig

A GRAHAM KENYÉR „ROSTFORRÁS” - AZ ÉLELMISZEREKSEL KAPCSOLATBAN FELTÜNTETETT ÁLLÍTÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Kovács Krisztina osztályvezető

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)

Élelmiszer-és Takarmánybiztonsági Igazgatóság

2016. június 16. Budapest

Állítások típusai

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Tápanyag-
összetételre
vonatkozó
állítások

1924/2006/EK
rendelet melléklete

Egészségre
vonatkozó
állítások

432/2012/EU rendelet
melléklete

funkcionális állítások

betegségek kockázatának
csökkentésével, valamint
a gyermekek egészségével
és fejlődésével
kapcsolatos állítások

Külön rendeletek!

Fogalom meghatározások

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

tápanyag-összetételre vonatkozó állítás: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik;

MIT TARTALMAZ A TERMÉK?

Csökkentett cukortartalmú

egészségre vonatkozó állítás: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van,

MIT TUD AZ ÖSSZETEVŐ?

A szénhidrátok hozzájárulnak a normál agyműködés fenntartásához.

Legfontosabb jogszabályok

➤ Az Európai Parlament és a Tanács **1924/2006/EK rendelete** (2006. december 20.) az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyagösszetételre és egészségre vonatkozó állításokról

➤ A BIZOTTSÁG **2013/63/EU VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA** (2013. január 24.) az 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikke szerinti egészségre vonatkozó állítások különös feltételeinek végrehajtásáról szóló iránymutatások elfogadásáról

➤ Az Európai Parlament és a Tanács **1925/2006/EK rendelete** (2006. december 20.) a vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásáról

➤ A Bizottság **432/2012/EU rendelete** (2012. május 16.) a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról

1924/2006/EK rendelet hatálya

A 1924/2006/EK rendelete szabályozza az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat.

Ezt a rendeletet a kereskedelmi kommunikációban – a végső fogyasztónak ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában – szereplő, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében kell alkalmazni.

A rendelet hatálya kiterjed a teljes kereskedelmi kommunikációra, vagyis

- a termékeken feltüntetett tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra,
- a termékek megjelenítése során alkalmazott jelölésre,
- a **termékismertetésre és reklámra,**
- az állításként értelmezhető kereskedelmi-, márká-, és fantázianevekre.

Az éttermek, kórházak, iskolák, étkezdék és a közétkeztetéssel foglalkozó hasonló gazdasági szereplők ellátására szánt élelmiszerek vonatkozásában is alkalmazni kell!

Nemzeti Élelmiszerlánc-bizt

Termékismertető, honlapok!

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A szezám-mag kalciumban, B vitaminokban gazdag, az agy- és idegszövetek építőkövét képező szerves foszfortartalma magas. A napraforgó-mag gazdag folsavban, E-vitaminban, szelénben, továbbá kiváló antioxidáns. A len-mag serkenti az agyműködést, és koleszterincsökkentő hatású. A tökmag cinket, magnéziumot és foszfort is tartalmaz, ezáltal visszaszorítja a vérben raktározott zsírok mennyiségét.

A kenyérünket dúsítjuk napraforgó-maggal, mely számos esszenciális olajt tartalmaz, továbbá fehérje és ásványi anyag-tartalma is magas. Kiemelkedő fitoszterol tartalmának köszönhetően a napraforgó-mag hozzájárulhat a vér koleszterinszintjének és egyes rákfajták kialakulásának csökkentéséhez.*

*forrás: Wikipédia

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítások

ENERGIASZEGÉNY	CSÖKKENTETT ENERGIATARTALMÚ	ENERGIAMENTES	ZSÍRSZEGÉNY	ZSÍRMENTES
TELÍTETT ZSÍRBAN SZEGÉNY	TELÍTETT ZSÍRTÓL MENTES	ALACSONY CUKORTARTALMÚ	CUKORMENTES	HOZZÁADOTT CUKROT NEM TARTALMAZ
NÁTRIUMSZEGÉNY VAGY SÓSZEGÉNY	KIFEJEZETTEN NÁTRIUMSZEGÉNY VAGY SÓSZEGÉNY	NÁTRIUMMENTES vagy SÓMENTES	HOZZÁADOTT NÁTRIUMOT/SÓT NEM TARTALMAZ	ÉLELMIROST FORRÁS
ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG	FEHÉRJEFORRÁS	FEHÉRJÉBEN GAZDAG	[VITAMIN(OK) NEVE]- ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]FORRÁS	[VITAMIN(OK) NEVE]-BAN ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-BAN GAZDAG
[TÁPANYAG VAGY EGYÉB ANYAG NEVE]-OT TARTALMAZ	MEGNÖVELT [TÁPANYAG NEVE] TARTALOM	CSÖKKENTETT [TÁPANYAG NEVE]TARTALOM	LIGHT/LITE	TERMÉSZETESEN/ TERMÉSZETES
OMEGA-3 ZSÍRSAVAK FORRÁSA	OMEGA-3 ZSÍRSAVAKBAN GAZDAG	EGYSZERESEN TELÍTETLEN ZSÍRBAN GAZDAG	TÖBBSZÖRÖSEN TELÍTETLEN ZSÍRBAN GAZDAG	TELÍTETLEN ZSÍRBAN GAZDAG

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítás

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

ÉLELMIROSTFORRÁS

A termék élelmirost-tartalma legalább 3 g/100 g vagy 1,5 g/100 kcal.

ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG

A termék élelmirost-tartalma legalább 6 g/100 g vagy 3 g/100 kcal.

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítás

Pl. „A korpás kenyér értékes vitaminokat és ásványi anyagokat tartalmaz” felirat nem megengedett!

Meg kell adni, hogy milyen vitamin és ásványi anyag, és csak akkor lehet feltüntetni, ha „jelentős” mennyiségben van jelen és meg kell adni a mennyiségét és az NRV %-ot is.

Jelentős mennyiség
NRV min. 15%-a

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítás

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

CSÖKKENTETT SZÉNHIDRÁT TARTALOM

A mennyiség csökkentése egy hasonló termékhez képest legalább 30 %.

LIGHT/LITE

Az állítás, amely szerint az élelmiszer „light” illetve „lite” (azaz könnyű), valamint a fogyasztó számára vélhetően ugyanezzel a jelentéssel bíró bármely állítás alkalmazására vonatkozó feltételek **megegyeznek a „csökkentett” kifejezésre meghatározott feltételekkel; az állítással együtt az élelmiszer „light” illetve „lite” jellegét adó jellemzőit is fel kell tüntetni.**

Pl.: Light - cukormentes

ULTRALIGHT

nem megengedett

1924/2006/EK rendelet útmutatója!

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítás

„**cukorral és édesítőszerrel**”
vagy
„**édesítőszerrel**”

„**csökkentett cukortartalmú**” vagy „**light**”

- ha a cukor mennyiségének csökkentése egy hasonló termékhez képest legalább 30 %,
- ha annak a terméknek az energiatartalma, amelyen az állítást feltüntetik, ugyanakkora vagy kisebb, mint a hasonló termékek energiatartalma.

FONTOS!

A csökkentés mértéke és a jelleget adó jellemzők is kelleneek!

Példa:

40 %-kal csökkentett cukortartalmú kakaós csiga, édesítőszerrel

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítás példa

- **HOZZÁADOTT CUKROT NEM TARTALMAZ**
- Ha a termék nem tartalmaz hozzáadott mono- vagy diszacharidokat vagy egyéb, az édesítő hatása miatt használt élelmiszert (pl. mézet).
- Amennyiben az élelmiszer természetes módon tartalmaz cukrokat, a címkén a következő állítást kell szerepeltetni:
„TERMÉSZETES MÓDON ELŐFORDULÓ CUKROKAT TARTALMAZ”.

Jelölés tápanyag-összetételre vonatkozó állításnál

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Tápértékjelölés : 1169/2011/EU szerinti (az állításban szereplő anyag mennyisége is)

Rost forrás

Átlagos tápérték 100 g termékben	
Energia	1029 kJ/ 243 kcal
Zsír	2,0 g
- amelyből telített zsírsavak	0,4 g
Szénhidrát	44,9 g
- amelyből cukrok	2,0 g
Rost	5,3 g
Fehérje	8,8 g
Só	1,3 g

Egészségre vonatkozó állítások

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Funkcionális állítások

Az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében

A kalcium szükséges a normál csontozat fenntartásához.

b) pszichés állapot és magatartás

A folát hozzájárul a normál pszichológiai funkció fenntartásához.

Funkcionális állítások

c) a különleges táplálkozási célú élelmiszerre vonatkozó szabályok sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése.

A glükomannán a csökkentett energiatartalmú étrend keretein belül hozzájárul a testtömegcsökkenéshez.

Nem engedhetőek meg olyan állítások, amelyek a súlycsökkenés ütemére vagy mértékére utalnak!!!

6 hét
- 30 kg

Számos egészségre vonatkozó állítás van engedélyezve 432/2012/EU rendelet

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A szénhidrátok hozzájárulnak a normál agyműködés fenntartásához.

A szénhidrátok részt vesznek a normál izomműködés (kontrakció) helyreállításában nagy intenzitású és/vagy hosszan tartó, az izmok kifáradásához és a vázizomzat glikogénraktárainak kimerüléséhez vezető testmozgást követően

A fruktózt tartalmazó élelmiszerek fogyasztása kisebb mértékű vércukorszint-emelkedést eredményez, mint a szacharózt vagy glükózt tartalmazó élelmiszereké.

Számos egészségre vonatkozó állítás van engedélyezve

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A rozsrost hozzájárul a normál bélműködéshez.

Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG állítás szerint élelmi rostban gazdag.

A zabrost fogyasztása hozzájárul a széklet mennyiségének növeléséhez.

Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG állítás szerint élelmi rostban gazdag.

Számos egészségre vonatkozó állítás van engedélyezve

A búzakorparost hozzájárul a bélműködés gyorsításához.

A búzakorparost fogyasztása hozzájárul a széklet mennyiségének növeléséhez.

Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG állítás szerint élelmi rostban gazdag. **Ahhoz, hogy az állítást fel lehessen tüntetni, a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy az állított hatás 10 g búzakorparost napi bevitelével érhető el.**

Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG állítás szerint élelmi rostban gazdag.

Egészségre vonatkozó állítások alkalmazása (432/2012/EU rendelet, 2013/63/EU VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA)

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Tápértékjelölés: 1169/2011/EU szerinti (az állításban szereplő anyag mennyisége is)

- A kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer mennyiség megadása
- A változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód fontosságára vonatkozó kijelentés.
- Szükség esetén figyelmeztetés, hogy kik kerüljék a termék fogyasztását.
- Szükség esetén figyelmeztetés a túlzott fogyasztás veszélyeire.

Jelölés egészségre vonatkozó állításnál

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A rozsrost hozzájárul a normál bélműködéshez.

Átlagos tápérték 100 g termékben	
Energia	834 kJ/ 197 kcal
Zsír	1,2 g
- amelyből telített zsírsavak	0,3 g
Szénhidrát	37,7 g
- amelyből cukrok	2,9 g
Rost	6,0 g
Fehérje	5,9 g
Só	1,3 g

A kedvező hatás eléréséhez 100 g rozskenyér elfogyasztása szükséges. Az egészséges életmód betartása mellett fogyassza egy változatos és kiegyensúlyozott étrend részeként!

Nem specifikus állítások

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

1924/2006/EK rendelet 10. cikk (3) bekezdés

Általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira való hivatkozás.

„AZ EGÉSZSÉGE ÉRDEKÉBEN”

„Fitness”

„Fit”

„Wellness”

Nem specifikus állítások

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

**Az ilyen állítást egy engedélyezett, nem általános állításnak kell követnie!!
A BIZOTTSÁG 2013/63/EU VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA (2013. január 24.) az 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikke szerinti egészségre vonatkozó állítások különös feltételeinek végrehajtásáról szóló iránymutatások elfogadásáról**

Az engedélyezett állítások listájáról származó konkrét állításoknak össze kell függniük az általános hivatkozással.

A rendelet alkalmazásában az általános, nem részletezett kedvező egészségügyi hatásokra hivatkozó állítást kísérő, konkrét, engedélyezett, egészségre vonatkozó állítást az általános állítás „mellett” vagy „után” kell feltüntetni.

Nem specifikus állítások

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

„WELLNESS TÖBBMAGVAS KENYÉR”

A termék magnéziumot tartalmaz, amely hozzájárul a fáradtság és a kifáradás csökkentéséhez.

Feltételek:

Magnézium forrás (min. 57 mg Mg/100 g termék)

Tápértékjelölésben Mg mennyisége és NRV%-a is.

+ 4 kötelező elem

Védjegyek, márkanevek

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

1924/2006/EK rendelet 28. cikk „Átmeneti intézkedések”

2005. január 1-je előtt létezett védjegyek, márkanevek – 2022. január 19-ig használhatók!!!

„Fitness”

„Fit”

Ha a feliratok nem 2005. január 1-je előtt létezett védjegyek, márkanevek, akkor az ilyen állítást általános állításnak tekinthetjük és így egy engedélyezett, nem általános állításnak kell követnie!!

Nem előrecsomagolt élelmiszerek 1924/2006/EK 1. cikk (2)

A végső fogyasztók vagy a közétkeztetés számára eladásra kínált nem előrecsomagolt élelmiszerek (beleértve a friss termékeket is, mint például a gyümölcs, zöldség vagy kenyér) esetén, valamint a vásárló kívánságára az eladás helyén csomagolt, illetve közvetlenül eladásra szánt előre csomagolt élelmiszerek esetén a 7. cikk és a 10. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja nem alkalmazandó.

NEM KELL JELÖLNI:

- tápértékjelölés
- a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés
- az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer-mennyiség és fogyasztási minta.

DE! A fogyasztó kérésére minden információról tájékoztatást kell tudni adni!!!!

MINDIG JELÖLNI KELL:

szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az élelmiszer fogyasztását; és megfelelő figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása valószínűsíthetően egészségügyi kockázatot hordoz.

Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]- ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább szelénforrás.

Polccímke: **FITNESS szelénés buci (nem csomagolt)**

A szelén hozzájárul a sejtek oxidatív stresszel szembeni védelméhez.

- Kísérő dokumentumban minden más információ (mint ami a csomagolatra kellene) pl. összetevők, gyártó, tápértékjelölés (benne szelén mennyisége, NRV% is), a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés, a kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer-mennyiség és fogyasztási minta. **KÉRÉSRE MEG KELL TUDNI ADNI A VEVŐNEK!**

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Polccímke: **FITNESS karikás sütemény** (nem csomagolt)

A glükomannán a csökkentett energiatartalmú étrend keretein belül hozzájárul a testtömegcsökkenéshez.

Fulladásveszély merülhet fel, ha a fogyasztónak nyelési nehézségei vannak vagy elégtelen mennyiségű folyadékkal próbálja az élelmiszert fogyasztani! Sok vízzel kell az élelmiszert fogyasztani, hogy a glükomannán a gyomorba kerüljön.

Regiszter

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

EUROPA > European Commission > DGs > Health and Consumers > Food and Feed Safety

Food Law | Animal Nutrition | Labelling & Nutrition | Biotechnology | Novel Food | Chemical Safety | Biological Safety | Official Controls | Sustainability | Food Improvement Agents

Health & Nutrition
Claims

EU Register On
Nutrition & Health
Claims

Overview

Health claims

Nutrition claims

EU Register of nutrition and health claims made on foods

The EU Register is for information only, showing:

- ⌘ [Permitted nutrition claims and their conditions of use](#)
- ⌘ [Authorised health claims, their conditions of use and applicable restrictions, if any;](#)
- ⌘ [Non-authorised health claims and the reasons for their non-authorisation;](#)
- ⌘ [EU legal acts for the specific health claims;](#)
- ⌘ [National measures mentioned in Art. 23\(3\) of Regulation EC 1924/2006](#)

The Commission will update the EU Register when required, namely upon adoption of EU decisions on applications for claims or on changes to conditions of use and restrictions.

[EU Register of Nutrition and Health claims](#) >>

Claims not in the EU Register

A number of submitted health claims do not appear in this EU Register:

- ⌘ [Health claims submitted as Article 13\(1\) 'function claims'](#) but that do not qualify as such.
- ⌘ [Health claims not related to human health](#) which cannot consequently be used on foods.
- ⌘ [Health claims for combinations of substances](#) where health claims are already authorised for some of the individual substances.
- ⌘ [Some 'function claims', for which the assessment by EFSA or the consideration by the Commission is not finalised](#) . These include health claims:
  - ⌘ [Under further assessment;](#)
  - ⌘ [Referring to botanical substances;](#)
  - ⌘ [Under further consideration by the Commission and EU countries.](#)
- ⌘ [Some health claims subject to the individual authorisation procedure pending a decision.](#)

Mi található a regiszterben?

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Food and Feed Safety
Biotechnology | Novel Food | Chemical Safety | Biological Safety | Official Controls

EU Register of nutrition and health claims made on foods

The EU Register is for information only, showing:

- **Permitted nutrition claims and their conditions of use**
- Authorised health claims, their conditions of use and applicable restrictions, if any;
- Non-authorized health claims and the reasons for their non-authorization;
- EU legal acts for the specific health claims;
- National measures mentioned in Art. 23(3) of Regulation EC 1924/2006

The Commission will update the EU Register when required, namely upon adoption of EU legal acts and restrictions.

Engedélyezett
tápanyag-
összetételre
vonatkozó
állítások
(+használatának
feltételei)

Nem engedélyezett
egészségre
vonatkozó állítások

Értékelésük
folyamatban van!
(pdf !)

Engedélyezett
egészségre
vonatkozó
állítások listája
(+ használatának
feltételei)

EFSA kereső

FAQ on nutrition and health claim applications:

<http://www.efsa.europa.eu/en/nutrition/faqapdesknutrition#q1>

<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/ListOfQuestionsNoLogin?0&panel=NDA&questiontype=2>

Food Sector Area:

13/2: 2008. január végéig a tagországok benyújtottak (4639 db) (több folyamatban van, 432/2012/EU rendelet mellékletébe kerülnek) (1875 nem engedélyezett!!)

13/5: Az újonnan felfedezett tudományos bizonyítékokon alapuló, és/vagy a védett adatok védelmére irányuló kérelmet tartalmazók (63 db) (védett adatok esetén határozatban kerül kiadásra, 5 évig tart a védelem)

14: a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások és a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatos állítások (276 db) (rendeletben külön jelennek meg!)

1924/2006/EK 28. cikk (5):

AZ ÉRTÉKELÉS ALATT ÁLLÓ ÁLLÍTÁSOK HASZNÁLHATÓK.

Jogszabálygyűjtemény

ÉLELMISZEREKRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

Jogszabálygyűjtemény

38. kiadás

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság

Összeállítás időpontja:

2013. 02. 20.

www.nebih.gov.hu

Szakterületek

Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági
Igazgatóság

Jogszabályok

Jogszabályok
jegyzéke

Élelmiszer - jogszabályok
jegyzéke

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Köszönöm a figyelmet!

